

Відділ освіти, молоді та спорту
Михайлівської райдержадміністрації
КЗ Любимівський ДНЗ «Ромашка»

**У виразненні мовлення вихователів — шлях до збагачення
мовлення дітей**

(консультація для педагогів, батьків)

Підготувала: Мартиненко Л.Ф. - завідувач
Любимівського ДНЗ «Ромашка»

Без сумніву, увиразнення мовлення вихователів є надзвичайно важливим аспектом мовленнєвої роботи з дітьми. Адже дошкільники, наслідуючи оточення, переймають не лише всі тонкощі правильної вимови, інтонації, граматичної будови речень, але й ті недоліки, які є в мовленні дорослих. А отже, від культури мовлення вихователя залежить культура мовлення дітей

Трапляється, що у зверненнях до дітей педагоги вживають суржик, жаргонізми, просторічні вислови, елементи молодіжного сленгу. Відтак, діти змушені сприймати запропоновану їм культуру мовлення і стрімко вбирають у себе позитивні і негативні способи спілкування, мовленнєвої поведінки, моральні установки людей свого найближчого оточення.

Тому так важливо формувати культуру мовлення насамперед самих педагогів, зокрема у процесі інтеракції, пошуку кожною людиною власних смислів у будь-якому знанні.. Отже, збагативши мовлення вихователя, маємо шанс створити висококультурне мовленнєве середовище для дітей.

Використання рефлексії у роботі з педагогами

Маючи намір допомогти вам увиразнити своє мовлення фразеологізмами, прислів'ями, приказками, я пропоную вам рефлексивну вправу: треба б замислитися над змістом наведеного вислову і прислухатися до відчуттів, які він викликає, а також описати свої переживання. Ця робота допоможе вам не лише розкрити багатство особистого світу, творче сприйняття навколишнього світу, пробудити уяву, фантазію, але й спонукає використати свій життєвий досвід, активізувати чуттєве сприйняття і, найголовніше, підкаже, як розв'язати те чи те життєве питання.

«Лелека приніс» — народилася дитина

ЗАВДАННЯ: складіть розповідь для дитини 3 — 4 років від імені батьків, які взяли її на виховання у дитячому будинку, а дитині розповіли про це інші діти.

МЕТА: формувати у дітей переконання, що батьки — це люди, які піклуються, люблять й виховують їх.

РОЗПОВІДЬ:

Є у світі казкова країна, де живуть надзвичайні лелеки — білі, як пухнасті хмаринки, та розумні, немов люди. Ця країна слава там, що тут

народжуються діти, і лелеки разносять їх батькам. Одного разу зустрілися на землі двоє: чоловік та жінка. Так сподобались одне одному, що згодом закохалися. І з'явилося у них величезне бажання мати дитинку, яку вони б любили, оберігали, пестили. Поміркували вони, гарно все зважили й написали листа до казкової країни: «Шановні лелеки! Принесіть нам, будь ласка, маленьку дівчинку, щоб вона мала великі блакитні : очі. у «мами, та русяве волосся, як у тата».

Лелеки отримали цього листа, знайшли саме таку дитину, загорнули її у тепленьку ковдру та й відправили її з лелекою за і > адресою, звідки надійшов лист.

Разом з тим лелекою полетіли і інші лелеки разносити малят. По дорозі сіли вони відпочити, а коли знову відправлялись у подорож, то переплутали дітей. Приніс лелека у родину не русяву дівчинку з блакитними очима, а чорнявого хлопчика. То був хлопчик сусідньої родини, яка й забрала його. Зрозуміли чоловік із жінкою, що їхня бажана дитина десь загубилася, і вирішили вони неодмінно її знайти. І вирушили до дитячого будинку, куди потрапляють ті діти, яких лелеки помилково приносять не в ті родини. Саме тут, у дитячому будинку, знайшли чоловік та жінка свою дівчинку з блакитними очима, як у мами, і русявим волоссям, як у тата.

І ми, твої батьки, так само загубили тебе, дуже-дуже шукали і ось тепер знайшли. Ти наша рідна, ми тебе дуже любимо. Ми завжди будемо піклуватися про тебе, завжди будемо з тобою поруч

«Піти на небо» — померти

ЗАВДАННЯ: складіть розповідь, яку можна використати в індивідуальній бесіді з дитиною, у якої померла бабуся.

МЕТА: прищеплювати дітям родинні цінності, гуманістичні почуття до членів родини. Зняти у дитини стан стресу.

РОЗПОВІДЬ:

Ти знаєш, дитино, люди живуть не лише на землі, але й на небі. Вони потрапляють на небо після смерті. Там, біля сонця, вони зустрічають янголів, і ті перетворюють їх на зірочки. Ти спостерігала, як яскраво вночі світяться зорі? То люди дивляться на нас згори і радіють, коли ми сміємося, засмучуються, коли ми плачемо. Отож ти не плач, бо твоя бабуся буде

сумувати. Та потрапити на небо самому неможливо. Треба, щоб нас покликали туди, а зробити це можуть у різний час: одні йдуть на небо маленькими, інші — старими, але лише після того, як зроблять усі свої справи на землі.

«Скидати шапку перед кимсь» — шанувати когось

ЗАВДАННЯ: пояснити дітям вислів «скидати шапку перед кимсь» через зміст складеної розповіді

МЕТА: прищеплювати дітям морально-етичні цінності.

РОЗПОВІДЬ:

Дуже давно, ще за царя Панька, жили в одному селі по сусідству Іван та Микола. Микола був заможніший від Івана: мав велику хату, чимало худоби, проте був трохи жадібний та дріб'язковий. У Івана хата була маленькою, але затишною, із худоби він мав лише корову, та бігали у дворі десяток курей. Чоловіки товаришували, проте іноді Іван жартував з Миколи через те, що він завжди носив на голові гарну хутряну шапку. Справа у тому, що так, за словами Миколи, він почувався поважнішим. Скільки разів Іван казав йому: «Та скинь ти, нарешті, цю шапку». А Микола відповідав: «Я скину шапку лише тоді, коли втрачу все, що маю». Якось трапилася у селі біда: під час грози згоріло кілька хат. Дісталось й Івану — він втратив своє обійстя. Та не довго горював чоловік. Власноручно збудував нову хату, багато працював, щоб заробити на нове господарство. У цей важкий для Івана час Микола не допоміг сусіду, все йому було ніколи

Та одного разу й до Миколи постукала у двері та-ка сама біда. Тепер він втратив усе. Проте Іван допоміг сусідові відбудувувати хату. А коли Іван привів у двір товариша маленьке телятко, Микола змахнув з очей сльозу і сказав: «Іване, я скидаю пе-ред тобою шапку, я зрозумів, що можна бути у пошані і без дорогої шапки, важливо бути доброю та порядною людиною, такою, як ти, друже».

Чи була ця історія насправді, чи ні — судіть самі, а ось вислів «скидати шапку перед кимсь» на знак пошани й досі є в нашій мові.

«Душа компанії» — улюбленець компанії

ЗАВДАННЯ: пояснити дітям вислів «душа компанії» через зміст складеної розповіді.

МЕТА: формувати у дітей навички етичної поведінки в суспільстві.

РОЗПОВІДЬ:

Одного разу до дитячого садка прийшов новенький хлопчик. Він був зовсім звичайний: чорнявий, з карими очима, невеличкого зросту. Вихователька представила його групі:

— Знайомтеся, діти, це — Андрій.

Діти привіталися з хлопчиком, а той підходив до дітей і знайомився з кожним.

Після сніданку діти зібралися на килимку погратися, а Андрій дістав зі своєї шафи гарну велику книгу про тварин, підійшов до Сергійка і запропонував:

— Хочеш подивимося її разом?

Хлопчик погодився, і вони сіли розглядати картинки. Андрій так весело й цікаво розповідав про те, що було у книзі, що згодом усі діти, які до того займалися своїми справами, сіли поруч та з цікавістю слухали новенького, а він усе розповідав та розповідав.

У цей час за дітьми спостерігали вихователь групи і помічник вихователя.

— Дивіться, — сказала вихователь, — за такий короткий час Андрій зміг стати душею компанії.

Почула ці слова дівчинка Таня та й запитує у вихователя:

— А як це «душа компанії»? Так кажуть про людину, з якою приємно спілкуватися, хто може бути цікавим співрозмовником, може розповісти багато цікавих історій, влучно пожартувати і об'єднати навколо себе.

Культура мовлення є обов'язковим елементом загальної культури людини. Не випадково вважається, що мовлення людини — її візитна картка, оскільки від того, наскільки грамотно людина висловлює свої думки, залежить її успіх не лише у повсякденному спілкуванні, але й у професійній діяльності. Особливо актуальне це твердження щодо мовлення педагога, який працює з дітьми дошкільного віку.